

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون خاتم النبیین (ص)
معاونت علمی
پوهنځی حقوق و علوم سیاسي

گزارش مرور دوره‌ی برنامه‌ی علمی فقه و حقوق

سال ۱۴۰۳

تحويل گزارش به معاونت علمی دانشگاه
تاریخ تحويل: ۱۴۰۴ / ۲ / ۲۰

الحمد لله
البر الرحيم
الحسن

فهرست مطالب

۴	۱. عنوان و سطح برنامه‌ی علمی
۴	۲. هماهنگی برنامه با پلان آموزش دیدگاه استراتژیک پوهنچی و پوهنتون
۸	۳. تجربه‌های خوب
۱۰	۴. معلومات تازه در مورد اقدامات مرور دوره ای قبلی
۱۲	۵. معلومات تازه در مورد اقدام‌های گزارش‌ها، پلان‌های عملیاتی نظارت سالانه‌ی قبلی
۱۴	۶. پیشرفت محصلان
۱۶	۷. استخدام
۱۷	۸. دیدگاه‌های محصلان
۲۰	۹. دیدگاه‌های فارغان
۲۲	۱۰. دیدگاه‌های هیأت علمی
۲۴	۱۱. دیدگاه‌های کارفرمایان
۲۶	۱۲. منابع آموزشی؛ فزیک و مجازی
۲۸	۱۳. منابع بشری
۲۹	۱۴. جمع بندی هیأت مرورگر
۳۰	۱۵. سفارش‌های هیأت مرورگر برای دانشگاه
۳۰	۱۶. پلان عملیاتی

بخش ها	یادداشت های رهنمودی
زمان مرور قبلی و فعلی	اولین بار در سمستر دوم سال ۱۳۹۸ صورت گرفته و در سمستر دوم سال جاری ۱۴۰۳ برای دومین بار مروری دوره ای انجام می گیرد.
نام دیپارتمنت	دیپارتمنت حقوق
نام دانشکده	حقوق و علوم سیاسی
نام آمر دیپارتمنت	محمد رحیم اصغری، دکترای حقوق جزا و جرم شناسی
فهرست اعضای هیأت مرورگر	قاسم علی صداقت، سید یعقوب عارفی، علی احمد رضایی و محمد عیسی فهیمی و عبدالصیر نبی زاده.
۱) عنوان و سطح برنامه ی علمی	دیپارتمنت حقوق (لیسانس)

۲) هماهنگی برنامه با پلان آموزش دیدگاه استراتژیک پوهنچی و پوهنتون

نام اداره	مأموریت	چشم انداز
پوهنتون	پوهنتون خاتم النبیین (ص) با برخورداری از اساتید با تجربه و تجهیزات معیاری برای تربیت جوانان متعهد، مسلکی و انکشاف ملی از طریق آموزش، تحقیق و فعالیت های علمی تلاش می نماید.	پوهنتون خاتم النبیین (ص) در افق ۱۴۰۵ بر آن است تا با استفاده از نیروی کارآمد، نظام تحصیلی پیشرفته، تحقیقات و ارائه خدمات معیاری و اداری شفاف، جایگاه ممتاز در تربیت نیروی انسانی متعهد و متخصص و پیشرو در تولید علم و آموزش در سطح کشور داشته، جزء پوهنتون های معتبر در سطح ملی و بین المللی باشد.
پوهنچی حقوق و علوم سیاسی	پوهنچی حقوق و علوم سیاسی با بهره مندی از استادان متعهد و متخصص و بهره گیری از فعالیت های علمی معیاری، زمینه ی ترویج و تولید دانش سیاسی و حقوقی، و تربیت نیروی انسانی متعهد و مسلکی مورد نیاز کشور را فراهم می سازد.	پوهنچی حقوق و علوم سیاسی، می خواهد تا سال ۱۴۰۵ از طریق آموزش و پژوهش معیاری در حوزه ی حقوق و علوم سیاسی به جایگاه مطلوب میان پوهنچی های مشابه در سطح کشور دست یابد.
دیپارتمنت حقوق	کوشش برای ترویج و تولید دانش و ارزش های حقوقی و تربیت نیروی انسانی متعهد و توانمند با بهره گیری از امکانات آموزشی و پژوهشی معیاری در عرصه های مختلف حقوق در راستای خدمت به کشور.	تبدیل شدن دیپارتمنت حقوق در افق ۱۴۰۵ به یک واحد فعال و موثر آموزشی پژوهشی در رشته حقوق و رسیدن به جایگاه برتر در میان مراکز مشابه در سطح سازمان.

بررسی ارتباط میان عناصر مأموریت و چشم انداز دیپارتمنت حقوق با دانشکده و دانشگاه

۱ - مؤلفه‌های مأموریت:

مأموریت پوهنتون خاتم النبیین^(ص)، دارای مؤلفه‌های تربیت نیروهای متعهد و بهره‌گیری از امکانات می باشد که در مأموریت، دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی و دیپارتمنت حقوق به صورت شفاف منعکس شده است.

۲ - مؤلفه‌های چشم انداز:

در چشم انداز پوهنتون خاتم النبیین^(ص)، رسیدن به جایگاه برتر، از طریق آموزش و پژوهش و تحقیق آمده که در چشم انداز دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی و دیپارتمنت حقوق هم تأکید شده است.

نتیجه:

انسجام و هماهنگی بین مأموریتها و چشم اندازهای دیپارتمنت حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی و دانشگاه رعایت شده و مکمل هم می باشند.

سنجش مأموریت و چشم انداز									
بخش ها	عناصر مأموریت دانشگاه	عناصر مأموریت دانشکده	عناصر مأموریت دیپارتمنت	ضریب	۰	۲۵	۵۰	۷۵	۱۰۰
مناسب در عناصر اصلی مأموریت	تلاش برای: ۱- تربیت جوانان متعهد، مسلکی ۲- انکشاف ملی از طریق آموزش ۳- تحقیق و فعالیت های علمی	فراهم سازی زمینه‌ی: ۱- ترویج دانش سیاسی و حقوقی ۲- تولید دانش سیاسی و حقوقی ۳- تربیت نیروی انسانی متعهد و مسلکی مورد نیاز	کوشش برای : ۱- ترویج و تولید دانش های حقوقی ۲- ترویج ارزش های حقوقی ۳- تربیت نیروی انسانی متعهد و توانمند ۴- خدمت به کشور.	۰.۲۵					۹۰
مناسب در نوع رشته و فعالیت های ویژه در مأموریت		- تأکید بر ارزش های اسلامی؛ - تمرکز بر عرصه های حقوق؛ - توجه بر فوق لیسانس	- تأکید بر تولید دانش حقوق؛ - تمرکز ارزش های حقوق.	۰.۲۵				۷۵	
بخش ها	بخش های چشم انداز دانشگاه	بخش های چشم انداز دانشکده	بخش های چشم انداز دیپارتمنت	ضریب	۰	۲۵	۵۰	۷۵	۱۰۰

	تناسب در بخش‌های اصلی چشم‌انداز		۱- جایگاه ممتاز در سطح ملی و بین‌المللی ۲- تحقیقات و ارائه خدمات معیاری و اداری شفاف ۳- تربیت نیروی انسانی متعهد و متخصص ۴- پیشرو در تولید علم و آموزش		۱- جایگاه مطلوب در سطح کشور ۲- پژوهش معیاری ۳- آموزش معیاری		۱- جایگاه برتر در سطح سازمان. ۲- واحد فعال و موثر آموزشی ۳- واحد فعال و موثر پژوهشی		۰.۲۵					۹۵
	تناسب نوع برنامه و زاویه دید		تمرکز بر: ۱- تحقیقات ۲- خدمات اداری ۳- آموزش		- تمرکز بر ۱- پژوهش معیاری ۲- آموزش حقوقی معیاری.		تمرکز بر ۱- آموزش مؤثر ۲- پژوهش مؤثر		۰.۲۵					۹۰
			مجموع		۱		۸۶.۵٪							

۳. تجربه‌های خوب

الف) تجربیات خوب در حوزه‌ی تدریس و آموزش

- ۱- کارگاه آموزشی وکالت و دفاع با همکاری موسسه فراسو.
- ۲- ورکشاپ محکمه تمثیلی؛
- ۳- زمینه‌سازی مشارکت استادان در سمینار «روشهای نوین تدریس» که به تاریخ ۲۱/۶/۱۴۰۳ برگزار گردید (آموزشی)؛
- ۴- اصلاح و بازنگری و اسلامی سازی سرفصلهای مضامین درسی.
- ۵-

ب) تجربیات خوب در حوزه‌ی پژوهش

- ۱- تالیف متن درسی کتاب حقوق کار و حقوق جزای بین الملل؛
- ۲- زمینه‌سازی نگارش، گردآوری، ارزیابی و انتشار مقالات علمی استادان در مجله‌ی دانشگاه (ویژه حقوق)؛
- ۳- زمینه‌سازی نگارش، گردآوری، ارزیابی و انتشار مقالات علمی محصلان در مجله‌ی ترویجی دانشجویی؛
- ۴- زمینه‌سازی نگارش و گردآوری مقالات علمی استادان برای نمایه در پایگاه ISI و ISC؛
- ۵- نقد و ارزیابی کتاب‌های حقوق کار و حقوق جزای بین الملل؛
- ۶- برگزاری همایش هم‌اندیشی پژوهشی استادان (انتقال تجربه‌های پژوهشی)؛
- ۷- برگزاری مسابقه علمی کتاب خوانی حقوق جزای بین الملل و اهدای جوایز به برندگان؛
- ۸- برگزاری ورکشاپ مقاله نویسی و روش تحقیق؛
- ۹- داشتن نشریه‌ی علمی دانشجویی.

ج) تجربیات خوب در بخش اداری

- ۶- برگزاری ورکشاپ مبارزه با فساد اداری برای کارمندان؛
- ۷- برگزاری جلسه آگاهی دهی فرایند کار اداری برای کارمندان.

د) تجربیات خوب در برنامه‌های تضمین و ارتقای کیفیت

- ۱- ارزیابی تمام برنامه‌ها: تمام برنامه‌های آموزشی، پژوهشی، اداری به طور مستمر از طریق پلان ویژه مورد نظارت و ارزیابی قرار می‌گیرد؛
- ۲- تهیه گزارش سمستروار و سالانه: پلان‌ها و ارزیابی‌های اساتید و اداره در هر سمستر و در طول سال در راستای بهبود کیفیت صورت گرفته و فیدبک آنها به اساتید و مقنات بالاتر گزارش شده است؛
- ۳- شرکت موثر اساتید و کارمندان در تمامی کارگاه‌های تضمین کیفیت؛ دیپارتمنت حقوق زمینه شرکت اساتید و کارمندان را برای استفاده از کارگاه‌های متعدد تضمین کیفیت که توسط ریاست تضمین کیفیت دانشگاه برگزار گردیده است فراهم نموده است؛
- ۴- شرکت فعال اساتید در کمیته‌های ۹ گانه‌ی تضمین کیفیت، بعنوان وجیه برای اساتید نهادینه شده است؛
- ۵- ارزیابی برنامه‌های اداری در طول سال در راستای ارتقای تضمین کیفیت صورت گرفته است؛
- ۶- ارسال گزارش سالانه و گزارش جامع به مقامات بالاتر، به منظور تحقق اهداف، از لحاظ تضمین کیفیت همواره صورت گرفته است.

ه) تجربیات خوب در عرصه‌ی امکانات آموزشی و اداری

- ۱- داشتن صنف‌های معیاری با فضا و چوکی‌های مناسب و کافی؛
- ۲- استفاده از ابزارهای نوین ال‌سی‌دی، برای تدریس توسط همه اساتید؛
- ۳- استفاده از فناوری‌های نوین در ادريس مانند پاور پوينت؛
- ۴- درخواست خرید کتاب در راستای تأمین منابع درسی و پژوهشی برای اساتید و محصلان؛
- ۵- داشتن نشریه‌ی علمی استادان، فارغان و دانشجویان: سه نوع نشریه‌ی جداگانه که ویژه‌ی استادان، فارغان و دانشجویان است.

و) تجربیات خوب در عرصه‌ی اقدامات لازم برای پیشرفت علمی محصلان

- ۱- لحاظ نمودن استراتژی اعتلای کیفیت آموزش در پلان استراتژیک دیپارتمنت با شاخص‌های اجرایی: به کارگیری شیوه‌های مدرن و به روز یادگیری و یاد دهی؛ بازنگری محتوای دروس و سرفصلها با توجه به تحولات دانشی در عرصه جهان؛ برگزاری دوره‌های ارتقای ظرفیت برای دانشجویان و اساتید هیئت علمی دانشکده و افزایش ساعات مشاوره به دانشجویان و تناسب استاد به دانشجو در وضعیت استاندارد بین المللی؛
- ۲- اصلاح سرفصل‌ها: طبق فارمت تازه‌ی وزرات تحصیلات عالی؛
- ۳- پذیرش استادان با تجربه: استادان دارای شرایط و معیاری و مسکلی دایمی و قراردادی دارای مدرک دو کتوری.
- ۴- سمینار آموزشی شیوه‌های ایجاد انگیزه برای دانشجویان.

ز) تجربیات خوب در بخش ارتقای ظرفیت نیروی انسانی

- ۱- جذب نیروهای جدید و کارآمد در عرصه‌ی اداری صورت گرفته است؛
- ۲- معرفی محصلان برای دوره‌ی کارآموزی در راستای تربیت و جذب نیروی انسانی ماهر، انجام شده است؛
- ۳- معرفی استادان واجد شرایط به کمیته‌ی ترفیع در راستای ارتقای ظرفیت نیروی انسانی، همه ساله انجام شده است؛
- ۴- حضور علمی استادان و محصلان در سمینارها و کارگاه‌های آموزشی و پژوهشی، هماره بمنظور بالارفتن ظرفیت آنان انجام شده است.

ح) تجربیات خوب در بخش جذب دانشجو

تلاش شفاهی برای اعمال تخفیف و همکاری توسط سهامداران با نهادهای دولتی و خصوصی در راستای جذب بیشتر محصل، صورت گرفته است.

ط - تجربیات خوب در بخش فعالیت های بیرونی و مردمی

برگزاری سمینار علمی مشوره دهی حقوقی با تشکلهای مردمی، در مسجد قائم آل محمد(ص) در قلعه نو برچی.

۴. معلومات تازه در مورد اقدامات مرور دوره‌ای قبلی

مرور دوره‌ای برنامه‌ی علمی فقه و حقوق در سال ۱۳۹۸ انجام شده، پس از بررسی گزارش تهیه شده کاستی‌های ذیل رخ نما شد که باید در سال ۱۳۹۸ اقداماتی جهت رفع و بهبود آن‌ها تعریف گردد تا در جریان سال و احیاناً سالهای بعدی مترفع گردد و همچنین پیشنهادات و سفارشات از سوی پنل نیز دریافت گردید در مجموع اقدامات لازم برای بهبود برنامه و رفع کاستی‌های فعالیت‌ها و اقداماتی تعریف گردید، که نوع فعالیت، چگونگی تطبیق و میزان تطبیق آن در جدول زیر نشان داده می‌شود.

شماره	فعالیت / اقدام	نوعیت اجرا	میزان تطبیق	دلیل عدم تطبیق
۱	بسترسازی برای جذب محصلان بیشتر از طریق هماهنگی با نهاد عدلی و قضایی	عقد تفاهم‌نامه با سارنوالی و محاکم در جهت معرفی کامندانی شان برای تحصیل در رشته و با درصدی تخفیف قابل توجه	٪۵۰	صرفاً با یکی دو نهاد موفق به عقد تفاهمه شدیم زیرا به دلیل شدت نا امنی و مسایل امنیتی ادارات تمایلی برای این امر نداشتند.
۲	برگزاری ورکشاپ‌های ارتقای ظرفیت عملی محصلان از طریق تقویت کلینیک حقوقی	در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ ورکشاپ‌های جهت افزایش مهارت‌های حقوق محصلان مانند محاکم تمثیلی دایر گردید	٪۱۰۰	
۳	شریک سازی نتایج ارزیابی از کیفیت تدریس و ارزیابی خودی با محصلان	به استاد ابلاغ گردید که نتایج ارزیابی خودی را با محصلان شریک سازند.	٪۱۰۰	
۴	هماهنگی با سایر پوهنتون‌های برای برگزاری برنامه‌های مشترک و تبادل استاد و محصل	در سال ۱۳۹۹ در هماهنگی با برخی از پوهنتون‌های خصوصی مثل پوهنتون گوهرشاد برنامه علمی مشترک دایر گردید.	٪۵۰	از دو برنامه‌ی پلان شده صرفاً یک مورد آن را اجرا کردیم. به دلیل نبود انگیزه لازم در پوهنتون‌های مشابه این کار انجام نشد.
۵	رایزنی با هیات رهبری پوهنتون جهت تحفیف مناسب برای محصلان بی بضاعت	مسئول برنامه پیشنهاد‌های لازم را به هیات رهبری جهت اعمال تحفیف برای	٪۷۵	در سال ۱۳۹۹ ۵ محصل که نیازمند مساعدت تشخیص داده بود طی مکتوبی به هیات رهبر پوهنتون جهت

		محصلان بی بضاعت ارایه کرده است.		تخفیف معرفی کردید که تنها ۳ آنها تخفیف داده شده است ۲ نفر دیگر مراجعه و پیگیر نداشته اند.
۶	شریک سازی نتایج تحقیقات با نهادهای مرتبط	نتایج تحقیقات علمی استاد که در قالب مقاله یا کتاب منتشر می شود، با ذی نفعان شریک ساخته شود.	٪۱۰۰	
۷	تجهیز کلینیک حقوقی با وسایل بررسی صحنه جرم و تحقیقات جنایی	در خواست خرید وسایل و تجهیزات لازم برای کلینیک حقوقی از قبیل وسایل مورد نیاز برای بررسی صحنه جرم	تطبیق نگردید. ٪۰	دلیل عدم انجام این فعالیت این است که تجهیزات مورد نیاز در بازار افغانستان یافت نگردید، سفارش و درخواست از خارج کشور به دلیل مسائل امنیتی نیاز به مجاز داشت، علی رغم پیگیری ها تهیه نشد.
۸	برگزاری سیر علمی برای محصلان در نهادهای و مراکز مرتبط	جهت آشنای محصلان با چگونگی انجام امورات اداری و رسیدگی های مسلکی، سیر علمی جهت باز این امکان دایر گردد.	٪۱۰۰	
	مجموع در صدی تطبیق		٪۷۱.۸۷	

۵. معلومات تازه در مورد اقدام‌های گزارش‌ها، پلان‌های عملیاتی نظارت سالانه‌ی قبلی

در سال ۱۳۹۸ دیپارتمنت حقوق مرور دوره‌ای برنامه علمی فقه و حقوق را انجام داده است که اقدامات مربوطه ذیل عنوان مربوط آن آورده شده است. اما فعالیت‌ها و اقداماتی که مورد گزارش‌های نظارت سالانه انجام شده است ناظر بر تطبیق پلان‌های عملیاتی است که برپایه تهیه گزارش‌های نظارت سالانه تهیه گردیده است به صورت سالوار در گزینه‌های زیر ارایه می‌شود:

(الف) فعالیت‌های انجام شده براساس گزارش نظارت سالانه‌ی سال ۱۳۹۹ در سال ۱۳۹۹ با توجه به عدم کاهش نهایی اپیدمی کرونا و عدم برگزاری منظم برخی صنف

۱. افزایش برگزاری سمینارهای علمی
۲. برگزاری سمینارهای عملی دانشجویی
۳. چاپ و نشر مجلات دانشجویی
۴. برگزاری مسابقات علمی دانشجویی مطابق رشته‌ی تحصیلی
۵. برگزاری تربیون آزاد دانشجویی
۶. استفاده از دیدگاه محصلان در برنامه ریزی و بازنگری برخی مضامین نصاب.
۷. تعریف کارهای تحقیقاتی برای محصلان
۸. برگزاری ورکشاپ‌های مهارت افزایی حقوقی

(ب) فعالیت‌های انجام شده براساس گزارش نظارت سالانه‌ی سال ۱۴۰۰

۱. فراهم سازی توسعه ارتباطات از طریق انعقاد قرارداد و تفاهم‌نامه‌ها با نهادهای بیرونی
۲. برگزاری نشست‌های نقد و ارزیابی آثار علمی استادان
۳. تهیه طرزالعمل مونوگراف نویسی و برگزاری ورکشاپ‌های مقاله و پایان نامه‌نویسی
۴. شریک نتایج تحقیق با ذی‌نفعان
۵. نیاز و نظر سنجی برای تدوین پلان‌های استراتژیک دانشکده و دیپارتمنت.
۶. بسترسازی برای ارتقای ظرفیت استادان در هماهنگی با مرکز زبان‌های خارجی پوهنتون
۷. برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی و انتقال تجارب علمی استادان

(ج) فعالیت‌های انجام شده براساس گزارش نظارت سالانه‌ی سال ۱۴۰۱

تحولات سیاسی و اجتماعی که در این سال رخ داد بسیاری از برنامه‌های آموزشی از جمله پوهنتون‌های خصوصی را به شدت متأثر ساخت، ولی در عین مطابق نتایج به دست آمده از گزارش نظارت سالانه فعالیت‌ها و اقداماتی به شرح ذیل در این سال انجام شده است.

۱. پیشنهاد انعقاد تفاهم‌نامه تبادل استاد و محصل با سایر نهادهای آموزش عالی
۲. برگزاری همایش‌های علمی با موضوعات مورد نیاز جامعه
۳. نظارت و ارزیابی جامع از تمامی برنامه‌های علمی و اداری

۴. بستر سازی بیشتر برای سهم گیری استادان در برنامه های مربوط به انکشاف جامعه

۵. جمع آوری و تحلیل دیدگاه های محصلان در مورد موثریت برنامه های آموزشی دیپارتمنت

(د) فعالیت های انجام شده براساس گزارش نظارت سالانه ی سال ۱۴۰۲

۱. برگزاری برنامه های کیس ایستادی جهت افزایش مهارت های عملی محصلان حقوق

۲. برگزاری ورکشاپ آموزشی روش تحقیق و پروپاوزال نویسی برای محصلان

۳. توسعه ارتباطات با فارغان و بستر سازی برای جذب آنها در بازار کار

۴. تنظیم برنامه مشاوره و راهنمایی استادان برای هر ۵ محصل یک استاد

۵. برقرار ارتباط با نهادهای دولتی جهت جذب محصلان و انعقاد تفاهم نامه در این زمینه

۶. پیشرفت محصلان

در این بخش آمار محصلان به تفکیک سال، کامیابی و ارتقا، انفکاک، تأجیلی و فارغان مورد توجه قرار گرفته است که آمار هر کدام به تفکیک ذکر شده است.

محصلان و فارغ تحصیلان:

شماره	سال ورود	مقطع	تعداد جذب	تعداد بر حال	تعداد فارغ	ملاحظات
۱	۱۳۹۸	لیسانس	۹۶	۶۰	۴۷	
۲	۱۳۹۹	لیسانس	۹۸	۵۴	۴۷	
۳	۱۴۰۰	لیسانس	۶۰	۱۹۵	۰	
۴	۱۴۰۱	لیسانس	۱۷	۱۱۵	۳۹	
۵	۱۴۰۲	لیسانس	۱۱	۱۱۲	۵۷	
۶	۱۴۰۳	لیسانس	۰	۱۳۴	۶۵	

وضعیت ارتقا در سال ۱۴۰۰ بهتر بوده است که عامل آن را می توان در تلاش نهاد برای ترویج و ارتقای تضمین کیفیت و تقاضای بازار کار دانست. در سال های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۳ وضعیت مطلوب است، در سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱ نسبت به سال های دیگر وضعیت مناسب نیست که عامل آن در مسایل و تحولات سیاسی باید جستجو کرد. در سال ۱۴۰۳ هیچ جذب نداشته ایم علت آن را می توان در زمینه کاری و وضعیت اقتصادی خانواده های جسجو کرد.

محصلان جدید الشمول		
سال	جدید الشمول	درصد تغییرات نسبت به قبل
۱۴۰۳	۰	۱۰۰٪_
۱۴۰۲	۱۱	۳۵.۲۹_
۱۴۰۱	۱۷	۷۱.۶۷_
۱۴۰۰	۶۰	۳۸.۸۸_
۱۳۹۹	۹۸	۲.۰۸+
۱۳۹۸	۹۶	
مجموع جذب شدگان پنج سال اخیر: ۲۸۲		

محصلان بر حال ، ترك تحصیل و تأجيلی			
سال	محصل بر حال	ترك تحصیل	تأجيل
۱۴۰۳	۲۵	۰	۰
۱۴۰۲	۳۰	۱	۱
۱۴۰۱	۷۱	۰	۰
۱۴۰۰	۱۰۸	۳۸	۱۸
۱۳۹۹	۲۳۱	۹	۱۵
۱۳۹۸	۲۳۴	۰	۰
مجموع دانشجويان بر حال: ۱۰۴			

يادآوری

مقصود از محصل بر حال، محصلی است که مشغول به گذراندن درس های خود است و مقصود افراد مشغول به تدوین پایان نامه نیست.

فارغ التحصيلان چهار سال اخير	
سال	تعداد فارغ التحصيل
۱۴۰۳	۱۴
۱۴۰۲	۱۵
۱۴۰۱	۲۳
۱۴۰۰	۳۰
۱۳۹۹	۴۷
۱۳۹۸	۴۷
مجموع فارغ التحصيلان: ۱۷۶	

يادآوری

- معيار در آمار جدول اخير بر اساس جدول اساس ارسالی از سوی امور فارغ التحصيلان است.

۷. استخدام

منبع اطلاعات شغلی فوق تحلیل فرم نظر سنجی از فارغ التحصیلان شامل اطلاعات شغلی با تمام جزئیات، تماس تلفونی با فارغ التحصیلان و ثبت روزمره اطلاعات از مراجعین در دفتر مدیریت فارغ التحصیلان می باشد. بدلیل ثابت نبودن وضعیت شغلی در جامعه آمار فوق قابل تغییر است. در این بخش سازوکارهای دانشگاه هنوز نیازمند ارتقا و تقویت است که عامل آن فقدان ارتباط مناسب میان دانشگاه و فارغان است.

اطلاعات وضعیت شغلی فارغ التحصیلان رشته حقوق در مقطع لیسانس و مقطع ماستری						
سال	تعداد فارغان	تعداد استخدام - شده گان	درصد استخدام - شدگان	استخدام مطابق رشته	استخدام خلاف رشته	ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر
۱۴۰۳	۶	۲	۳۰٪	۲	۰	۲
۱۴۰۲	۱۶	۱۰	۶۲.۵٪	۶	۴	۳
۱۴۰۱	۲۰	۱۴	۷۰٪	۷	۷	۴
۱۴۰۰	۳۰	۱۰	۳۳٪	۴	۶	۸
۱۳۹۹	۴۷	۲۹	۴.۷۴	۸	۲۱	۱۲
۱۳۹۸	۴۷	۲۷	۴.۶۹	۷	۲۰	۸

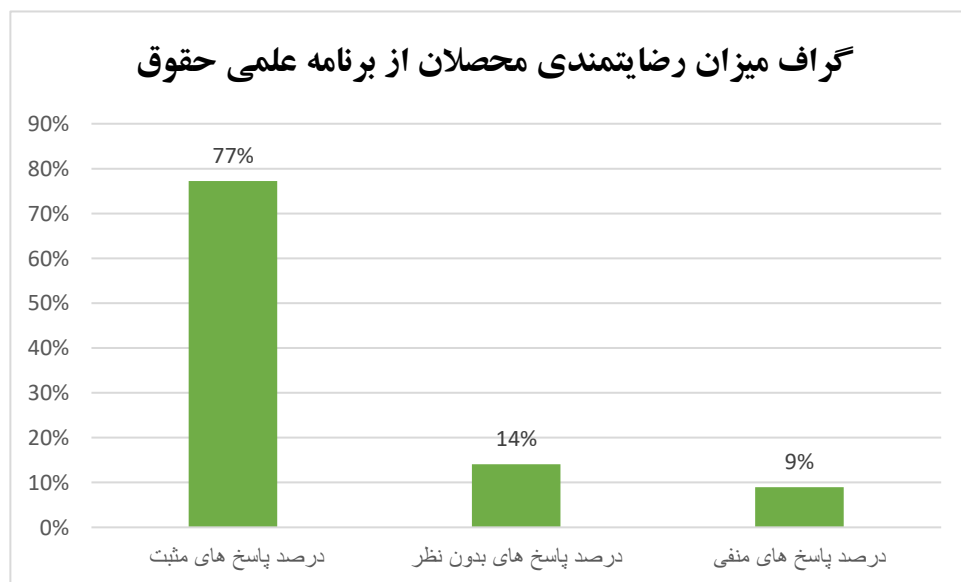
۸. دیدگاه های محصلان

با توجه به تحولات اخیر تعداد محصلان که مشغول به درس و پایان نامه است، تعداد پرسشنامه تکمیل شده ۲۱ عدد بوده است. محصلان حقوق در مقطع لیسانس و ماستری با توجه به فیصدی (۷۷٪)، (در بخش خیلی زیاد و زیاد) نظر مساعد نسبت به برنامه داشته اند. همچنین با توجه به تحلیل داده ها، وضعیت برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشجویی، نیاز به فعالیت بیشتر و موثر است. نمره در نتایج ارزیابی و انتظارات محصل در این رشته نسبت به بقیه رشته ها پایین است. در کل دانشگاه باید برای ایجاد انگیزه برای تحصیل در این رشته، یک رویه ی واحد را تعریف و آن را اجرایی سازد.

تحلیل فرم های نظرخواهی محصلان جهت مرور برنامه ی علمی دیپارتمنت حقوق زمستان (۱۴۰۳)

شماره	معیارهای ارزیابی / پرسش های ارزیابی	تعداد پاسخ دهنده	تعداد پاسخ های مثبت	تعداد پاسخ های بدون نظر	تعداد پاسخ های منفی	درصد پاسخ های مثبت	درصد پاسخ بدون نظر	درصد پاسخ های منفی	مجموع درصد ها
۱	از مأموریت و دیدگاه دیپارتمنت خود آگاهی دارید.	۲۱	۱۶	۳	۲	۷۶.۲	۱۴.۳	۹.۵	۱۰۰
۲	انتظارات شما از تحصیل در این رشته برآورده شده است	۲۱	۱۸	۲	۱	۸۵.۷	۹.۵	۴.۸	۱۰۰
۳	تحصیل در رشته ی حقوق را برای دانشجویان آینده پیشنهاد می دهید.	۲۱	۱۳	۳	۵	۶۱.۹	۱۴.۳	۲۳.۸	۱۰۰
۴	نصاب تحصیلی (کریکولم) رشته تان متناسب با نیازهای روز جامعه است.	۲۱	۱۳	۴	۴	۶۱.۹	۱۹.۰	۱۹.۰	۱۰۰
۵	منابع درسی شما (کتاب، چپتر، لکچرنوت ها و ...)	۲۱	۱۶	۳	۲	۷۶.۲	۱۴.۳	۹.۵	۱۰۰
۶	در محیط دانشگاه آزادی آکادمیک وجود دارد.	۲۱	۱۳	۶	۲	۶۱.۹	۲۸.۶	۹.۵	۱۰۰
۷	زمینه ی کارهای تحقیقی و عملی برای دانشجویان وجود دارد.	۲۱	۱۵	۴	۲	۷۱.۴	۱۹.۰	۹.۵	۱۰۰
۸	آگاهی دهی از برنامه های آموزشی و اداری به موقع انجام می شود	۲۱	۱۵	۴	۲	۷۱.۴	۱۹.۰	۹.۵	۱۰۰
۹	روش تدریس اساتید رضایت بخش است	۲۱	۱۷	۳	۱	۸۱.۰	۱۴.۳	۴.۸	۱۰۰
۱۰	تعامل و برخورد آمر دیپارتمنت حقوق با دانشجویان مناسب است	۲۱	۱۸	۳	۰	۸۵.۷	۱۴.۳	۰.۰	۱۰۰
۱۱	تعامل و برخورد مدیر تدریسی دیپارتمنت حقوق با دانشجویان منصفانه است.	۲۱	۱۹	۱	۱	۹۰.۵	۴.۸	۴.۸	۱۰۰

۱۲	نحوه‌ی تعامل و برخورد استادان متناسب با محیط اکادمیک است	۲۱	۱۷	۳	۱	۸۱.۰	۱۴.۳	۴.۸	۱۰۰
۱۳	امکانات آموزشی مناسب و رضایت‌مند است.	۲۱	۱۷	۳	۱	۸۱.۰	۱۴.۳	۴.۸	۱۰۰
۱۴	از فرایند آموزش نظارت صورت می‌گیرد.	۲۱	۱۵	۳	۳	۷۱.۴	۱۴.۳	۱۴.۳	۱۰۰
۱۵	از کیفیت تدریس در جریان سمستر ارزیابی صورت می‌گیرد	۲۱	۱۸	۲	۱	۸۵.۷	۹.۵	۴.۸	۱۰۰
۱۶	نتایج ارزیابی با دانشجویان شریک می‌شود	۲۱	۱۹	۱	۱	۹۰.۵	۴.۸	۴.۸	۱۰۰
۱۷	زمینه مشارکت دانشجویان در فرایند آموزش فراهم است.	۲۱	۱۷	۲	۲	۸۱.۰	۹.۵	۹.۵	۱۰۰
۱۸	برای مشاوره‌های علمی استادان در دسترس است.	۲۱	۱۶	۳	۲	۷۶.۲	۱۴.۳	۹.۵	۱۰۰
مجموع		۳۷۸	۲۹۲	۵۳	۳۳	۷۷	۱۴۰	۹۰	۱۰۰

تبصره:

۱. میزان رضایت‌مندی دانشجویان این رشته از استادان و نحوه عمل‌کرد مسئولین اداری در این بخش تحصیلی، مطلوب و خوب است ولی مواردی که میزان نارضایتی مشاهده می‌گردد، مثل پرسش‌های ۳ و ۴، معمولاً خارج از حیطه صلاحیت دیپارتمنت است و ریشه در تحولات اجتماعی از یکسو و عدم صلاحیت دیپارتمنت در تعدیل و اصلاح نصاب تحصیلی است، زیرا نصاب تحصیلی رشته حقوق در مقطع لیسانس کدستر وزارت است و دیپارتمنت نمی‌تواند در آن اخل و تصرف و تعدیل نماید.
۲. اغلب محصلان از ارائه خدمات آموزشی و اطلاع‌رسانی و سایر موارد مربوطه رضایت دارند که البته یکی دو مورد نیاز به اتخاذ تدابیر اصلاحی و رفع نواقص دارد.

۳. تقریباً ۱۴ درصدی از محصلان سرویه شده گزینه نظری ندارم را انتخاب کرده‌اند که از باب احتیاط دیپارتمنت موارد مربوطه را در حد امکان درج پلان تدابیری خواهد نمود.

راهکارها برای پاسخ‌های منفی بیش از حد مطلوب

۱. نظارت مستمر و معنادار از فرایند ارائه خدمات آموزشی (نظری و عملی) و ارزیابی موثر از کیفیت تدریس و ارائه خدمات اداری در راستای رضایت مندی محصلان تا تحصیل در رشته‌ی حقوق را برای دیگران پیشنهاد نمایند.
۲. پیشنهاد اصلاح، بازنگری و تعدیل به وزارت تحصیلات عالی. در خصوص برخی مضامینی از نصاب که با نیازهای روز جامعه هم‌سویی و هماهنگی ندارند.

راهکار برای پاسخ‌های مثبت کمتر از حد مطلوب

بالا بودن آمار پاسخ‌های بدون نظر بیانگر آنست که علاوه بر راهکارها برای پاسخ‌های منفی راهکارهای زیر نیز در پلان عملیاتی درج و تطبیق گردد:

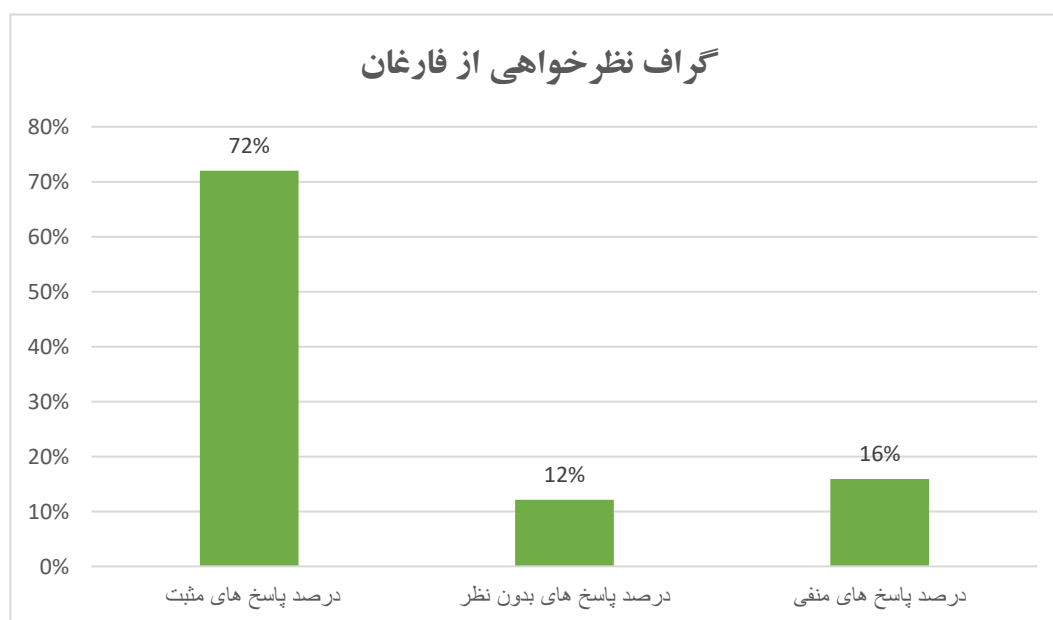
- ۱- توجه بیشتر به کارهای عملی و مهارت‌افزایی محصلان برای کارآمد سازی و رضایتمندی بیشتر محصلان
- ۲- فراهم نمودن شرایط آزادی آکادمیک در محیط دانشگاه از طریق نصب صندوق شکایات و برگزاری محافل تریبون آزاد.

۹. دیدگاه‌های فارغان

در مجموع دیدگاه فارغان به تحصیل در رشته‌ی حقوق خوب و رضایت بخش است (۷۱.۲٪). اما بدیهی است که به دلیل تحولات و تغییرات سیاسی و اجتماعی و اینکه فعلاً زمینه‌ی مناسب برای اشتغال فارغان این رشته وجود ندارد تا حدودی بستر نارضایتی فارغان را فراهم ساخته است. چنین موارد که دیدگاه محصل فارغ التحصیل متأثر از وضعیت حاکم بر جامعه است، ممکن است اداره نتواند تدابیری را جهت بهبود آن در نظر بگیرد.

تحلیل فرم‌های نظر خواهی فارغان جهت مرور برنامه‌ی علمی دیپارتمنت حقوق_زمرستان (۱۴۰۳)

شماره	معیارهای ارزیابی / پرسش های ارزیابی	تعداد پاسخ دهند	تعداد پاسخ های مثبت	تعداد پاسخ های بدون نظر	تعداد پاسخ های منفی	درصد پاسخ های مثبت	درصد پاسخ بدون نظر	درصد پاسخ های منفی	مجموع درصد ها
۱	انتظارات شما از تحصیل در این رشته تا چه میزان برآورده شده است	۱۱	۹	۱	۱	۸۱.۸	۹.۱	۹.۱	۱۰۰
۲	تحصیل در این رشته را برای دانشجویان آینده توصیه می کنید	۱۱	۸	۱	۲	۷۲.۷	۹.۱	۱۸.۲	۱۰۰
۳	نصاب تحصیلی (کریکولم) رشته حقوق را تا چه میزان مطابق با نیازهای روز جامعه و بازار کار می دانید	۱۱	۶	۲	۳	۵۴.۵	۱۸.۲	۲۷.۳	۱۰۰
۴	رشته‌ی حقوق در حل و فصل مشکلات جامعه مؤثر است	۱۱	۸	۲	۱	۷۲.۷	۱۸.۲	۹.۱	۱۰۰
۵	رشته‌ی حقوق زمینه‌ی مناسب برای آشنایی با احقاق حق و تأمین عدالت در جامعه فراهم می سازد.	۱۱	۸	۱	۲	۷۲.۷	۹.۱	۱۸.۲	۱۰۰
۶	شغل فعلی شما با رشته‌ی تحصیلی تان مرتبط است	۱۱	۴	۱	۶	۳۶.۴	۹.۱	۵۴.۵	۱۰۰
۷	کارهای تحقیقی و عملی ارایه شده در توانمندی شغلی تان تأثیر دارد.	۱۱	۷	۳	۱	۶۳.۶	۲۷.۳	۹.۱	۱۰۰
۸	امکانات کتابخانه‌ای و دسترسی به پایگاه‌های علمی با نیازهای آموزشی و پژوهشی دانشجویان تناسب دارد	۱۱	۹	۱	۱	۸۱.۸	۹.۱	۹.۱	۱۰۰
۹	روش تدریس استادان معیاری بوده است	۱۱	۱۰	۱	۰	۹۰.۹	۹.۱	۰.۰	۱۰۰
۱۰	برنامه ریزی و آگاهی دهی آموزشی و اداری به موقع صورت گرفته است	۱۱	۱۰	۰	۱	۹۰.۹	۰.۰	۹.۱	۱۰۰
۱۱	تحصیل در این رشته تا چه میزان باعث تغییر نگرش شما به مسائل حقوقی و سیاسی شده است	۱۱	۹	۱	۱	۸۱.۸	۹.۱	۹.۱	۱۰۰
۱۲	فارغان این رشته در انکشاف جامعه نقش موثر دارد	۱۱	۷	۲	۲	۶۳.۶	۱۸.۲	۱۸.۲	۱۰۰
مجموع		۱۳۲	۹۵	۱۶	۲۱	۷۲.۰	۱۲.۱	۱۵.۹	۱۰۰

تحلیل

۱. انتظار دانشجویان از رشته تحصیلی نسبتاً خوب است و طور کلی گفته می‌توانیم که ۷۱.۲ درصد دانشجویان انتظارات شان از این رشته بر آورده شده است.
۲. دانشجویان که در این رشته تحصیل کرده است ۷۱.۲ درصد شان تمایل دارند که اعضای فامیل شان و یا کسانی دیگری را غیر از فامیل تشویق کند که در این رشته تحصیل داشته باشد.
۳. میزان رضایت دانشجویان از کارهای تحقیقی و عملی در این رشته رضایت بخش است.
۴. میزان رضایت فارغان این رشته از محیط دانشگاه، استادان، وسایل و تجهیزات مورد استفاده در کلاس‌های درسی و برخورد کارمندان اداری با دانشجویان رضایت بخش است اما بازار کار که متأثر از شرایط حاکم بر جامعه است خارج از توان و برنامه دیپارتمنت و اداره پوهنتون است. همچنین است کارآمد سازی نصاب تحصیلی که کدستر وزارت است.

راهکارها برای بالابردن پاسخ‌های مثبت و زدودن پاسخهای منفی فارغان

- ۱- برای اشتغال فارغان رشته حقوق تا جایی که امکان دارد با ادارات ذی‌ربط هماهنگی و رایزنی شود تا بستر استخدام فارغان فراهم گردد.
- ۲- در زمینه‌های تعریف فعالیت‌های تحقیق برای محصلان در جریان تحصیل باید توجه جدی صورت گیرد و در هماهنگی با استادان مربوطه و معاونت تحقیقات بسترهای لازم برای کارهای تحقیقی محصلان فراهم گردد. بیشتر توجه شود.
- ۳- برای اینکه فارغان این رشته در انکشاف جامعه نقش موثر ایفا نمایند، باید با آگاهی دهی در سطح جامعه، زمینه‌های استفاده از دانش آموختگان حقوق را فراهم سازی نماییم، هرچند تا شرایط عمومی به نفع رشته‌ی حقوق تغییر نکند، انگیزه لازم برای حضور فعال فارغان در عرصه‌های اجتماعی و اداری وجود نخواهد داشت.

۱۰. دیدگاه های هیأت علمی

پرسشنامه میان استادانی توزیع شده که در رشته حقوق در مقطع لیسانس و فوق لیسانس در دانشگاه درس داشته اند؛ تعداد پرسشنامه تکمیل شده ۹ عدد بوده است که با توجه به فیصدی (۷۶.۹) در بخش پاسخ های مثبت میزان رضایت مندی استادان از دیپارتمنت حقوق، مطلوب است. در بخش حقوق و امتیازات و محاسبه ی فعالیت های مثبت و اضافه کاری استادان نمره داده شده توسط اساتید نسبتاً مطلوب نیست و لازم است دیپارتمنت تدابیر و تلاشهای را انجام دهد.

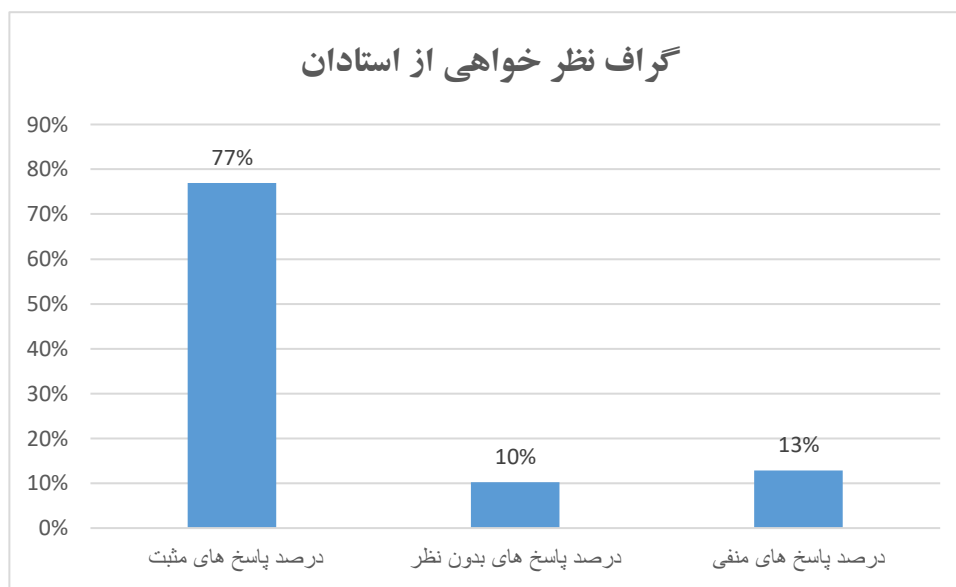
تحلیل فرم های نظر خواهی استادان جهت مرور برنامه ی علمی دیپارتمنت حقوق_زمستان (۱۴۰۳)

شمار ۵	معیارهای ارزیابی /پرسش های ارزیابی	تعداد پاسخ دهنده	تعداد پاسخ های مثبت	تعداد پاسخ های بدون نظر	تعداد پاسخ های منفی	درصد پاسخ های مثبت	درصد پاسخ های منفی	درصد پاسخ بدون نظر	درصد پاسخ های منفی	مجموع درصد ها
۱	نهاد تحصیلی زمینه های ادامه تحصیلات عالی را برای شما فراهم نموده است	۹	۸	۰	۱	۸۸.۹	۰.۰	۱۱.۱	۱۰۰	
۲	ورکشاپ های متعدد به منظور ارتقای ظرفیت شما در نهاد تدویر می گردد	۹	۷	۱	۱	۷۷.۸	۱۱.۱	۱۱.۱	۱۰۰	
۳	نهاد تحصیلی از پروژه ها و آثار علمی استادان حمایت لازم به عمل می آورد	۹	۶	۲	۱	۶۶.۷	۲۲.۲	۱۱.۱	۱۰۰	
۴	فضای مناسب و کافی برای مطالعه و پاسخ گویی به محصلان وجود دارد	۹	۷	۱	۱	۷۷.۸	۱۱.۱	۱۱.۱	۱۰۰	
۵	از تئیت و ترفیعات علمی و امتیازات مادی و معنوی آن رضایت دارید	۹	۸	۰	۱	۸۸.۹	۰.۰	۱۱.۱	۱۰۰	
۶	حقوق و امتیازات استادان بر مبنای قانون کار و قانون تحصیلات عالی ملکی تعیین شده است	۹	۵	۲	۲	۵۵.۶	۲۲.۲	۲۲.۲	۱۰۰	
۷	از مقدار معاش و اجزاء ضمایم و چگونگی پرداخت و زمان آن رضایت دارید	۹	۷	۱	۱	۷۷.۸	۱۱.۱	۱۱.۱	۱۰۰	
۸	فضای کافی و تجهیزات لازم برای تدریس وجود دارد	۹	۸	۱	۰	۸۸.۹	۱۱.۱	۰.۰	۱۰۰	
۹	از سیاست های هیات رهبری دانشگاه رضایت دارید	۹	۷	۱	۱	۷۷.۸	۱۱.۱	۱۱.۱	۱۰۰	
۱۰	احترام و کرامت انسانی شما در نهاد رعایت می گردد	۹	۸	۰	۱	۸۸.۹	۰.۰	۱۱.۱	۱۰۰	
۱۱	فعالیت های مثبت و اضافه کاری شما مورد توجه مسئولین قرار می گیرد	۹	۵	۲	۲	۵۵.۶	۲۲.۲	۲۲.۲	۱۰۰	
۱۲	نظم و مقررات آموزشی در نهاد و شما رعایت می گردد	۹	۷	۱	۱	۷۷.۸	۱۱.۱	۱۱.۱	۱۰۰	
۱۳	دانشگاه برای سهم گیری استادان در انکشاف جامعه بودجه کافی اختصاص می دهد	۹	۷	۰	۲	۷۷.۸	۰.۰	۲۲.۲	۱۰۰	
مجموع		۱۱۷	۹۰	۱۲	۱۵	۷۶.۹	۱۰.۳	۱۲.۸	۱۰۰	

تحلیل:

۱. در مجموع میزان رضایت مندی استادان از پوهنتون و برنامه‌های عملی که در راستای ارتقای ظرفیت آنها دایر می‌گردد رضایت نسبی دارند.

۲. برخی موارد که میزان نارضایتی نسبتاً بالای استادان را نشان می‌دهد، ریشه در شرایط بیرونی دارد، مثل سقف نارضایتی از میزان معاش و امتیازات مادی که عامل عمده آن کاهش میزان درآمد پوهنتون به دلیل نبود محصل، ممنوعیت تحصیل دختران و کاهش فرصت‌های شغلی و درآمد خانواده‌ها است.

راهکارها برای بالابردن پاسخ های مثبت و زدودن پاسخهای منفی در نظر خواهی استادان

- ۱ - بستر سازی بیشتر برای حمایت‌های مادی و معنوی از چاپ و نشر آثار علمی استادان.
- ۲ - تلاش و رایزنی بیشتر با هیات رهبری پوهنتون در زمینه‌ی افزایش حقوق و امتیازات استادان.
- ۳ - اتخاذ تدابیر و تلاش برای محاسبه شدن فعالیت های مثبت و اضافه کاری اساتید.

۱۱. دیدگاه‌های کارفرمایان

پرسش نامه ها طی نامه رسمی به نهادهای دولتی و خصوصی که فارغان دانشگاه در آن مشغول به کارند فرستاده شده و طی نامه رسمی پاسخ نامه تکمیل شده دریافت شده است. مراکز و نهادهای که به پرسش های این بخش پاسخ داده اند و داده های ذیل بر اساس پاسخ آنها تنظیم شده عبارت از: لوی ریاست نظارت و تعقیب فرامین و احکام ا.ا.ا، ریاست انکشاف برنامه های علمی وزارت تحصیلات عالی، ریاست عمومی حقوق کابل، وزارت عدلیه و ریاست محاکم حقوقی و جزایی کابل است که از آن جمله وزارت عدلیه و ریاست محاکم حقوقی و جزایی کابل بنابر ملاحظات پذیرفتند که همکاری کنند.

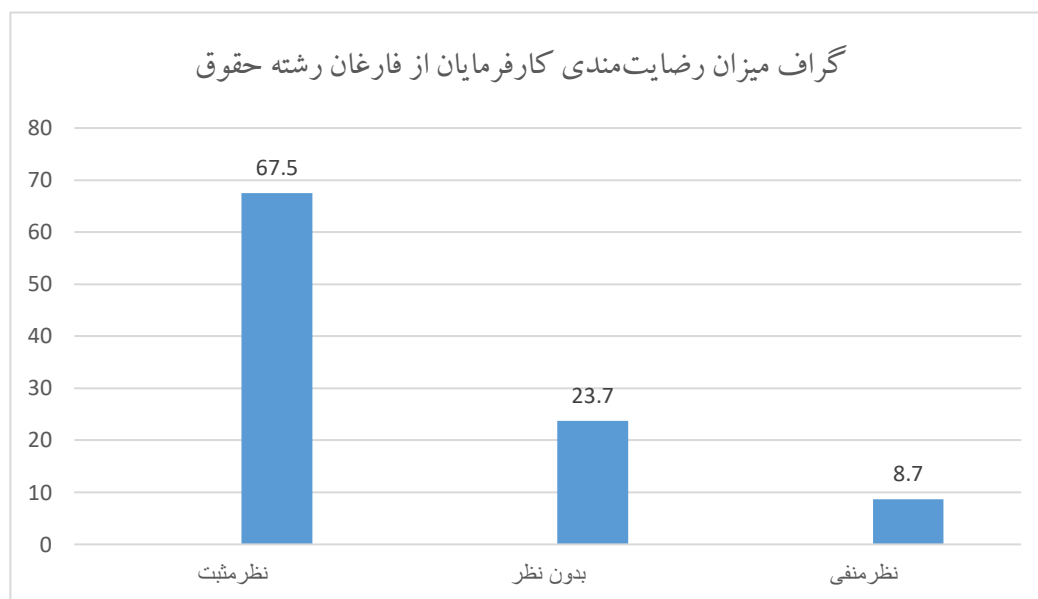
۱. در صدی پاسخ مثبت در بخش های خیلی زیاد و زیاد عدد ۵۷٫۷ را نشان میدهد که وضعیت نسبتاً مطلوب است و این امر بدون در نظر داشت فیصدی بخش متوسط است. عدد یادشده حاکی از رضایت مندی نسبی کارفرمایان است. درصد یادشده جمع دو گزینه است که در ذیل گراف آن آمده است.

۲. وفاداری کارمند به قوانین و مقررات وضعیت مطلوب دارد که نیازمند تقویت و استفاده از این تجربه خوب است.

تحلیل فرم‌های نظر خواهی از کارفرمایان جهت مرور برنامه‌ی علمی دیپارتمنت حقوق زمستان (۱۴۰۳)

شمار ۵	معیارهای ارزیابی / پرسش های ارزیابی	تعداد پاسخ دهنده	تعداد پاسخ های مثبت	تعداد پاسخ های بدون نظر	تعداد پاسخ های بدون نظر	درصد پاسخ های مثبت	درصد پاسخ های منفی	درصد پاسخ بدون نظر	درصد پاسخ های منفی	مجموع درصد ها
۱	کارمند شما از دانش و آگاهی تخصصی مورد انتظار بهره مند است	۲۱	۱۳	۸	۰	۶۱.۹	۳۸.۱	۰.۰	۱۰۰	
۲	کارمند شما در انجام برنامه ها و کارهای مرتبط دارای مهارت های لازم است	۲۱	۱۲	۷	۲	۵۷.۱	۳۳.۳	۹.۵	۱۰۰	
۳	فارغ این رشته، نسبت به برنامه ها و کارهای خود خلاقیت و نوآوری دارد	۲۱	۹	۸	۴	۴۲.۹	۳۸.۱	۱۹.۰	۱۰۰	
۴	فارغ این رشته، به رعایت قوانین و مقررات دولتی و سازمانی وفادار است	۲۱	۱۷	۴	۰	۸۱.۰	۱۹.۰	۰.۰	۱۰۰	
۵	فراغت یافته ی این رشته دستورها و ارزش های اسلامی را گرامی می دارد	۲۱	۲۱	۰	۰	۱۰۰.۰	۰.۰	۰.۰	۱۰۰	
۶	فارغ این رشته، از احساس مسؤولیت اجتماعی - ملی بایسته برخوردار است	۲۱	۱۸	۳	۰	۸۵.۷	۱۴.۳	۰.۰	۱۰۰	
۷	کارمند شما، اخلاق حرفه ای و وجدان کاری را رعایت می کند	۲۱	۱۶	۵	۰	۷۶.۲	۲۳.۸	۰.۰	۱۰۰	
۸	فارغ این رشته، توانایی رفع نیازمندی های سازمان را دارد	۲۱	۱۵	۴	۲	۷۱.۴	۱۹.۰	۹.۵	۱۰۰	
۹	ارغ این رشته، تناسب میان زمان کار و میزان کار را می داند	۲۱	۱۶	۲	۳	۷۶.۲	۹.۵	۱۴.۳	۱۰۰	
۱۰	فارغان این رشته، بیش تر از نیازهای نهاد شماس	۲۱	۱۲	۷	۲	۵۷.۱	۳۳.۳	۹.۵	۱۰۰	
۱۱	به فارغان آینده ی این رشته، در سازمان شما نیاز است	۲۱	۱۰	۶	۵	۴۷.۶	۲۸.۶	۲۳.۸	۱۰۰	

۱۲	جامعه و بازار کار به فارغان این رشته نیازمند هستند	۲۱	۱۱	۶	۴	۵۲.۴	۲۸.۶	۱۹.۰	۱۰۰
مجموع		۲۵۲	۱۷۰	۶۰	۲۲	۶۷.۵	۲۳.۸	۸.۷	۱۰۰

تحلیل:

۱. از دانش و آگاهی تخصصی مورد انتظار اداره، کارمندی از این رشته فارغ شده رضایت کارفرمایان مثبت است. کارمندی که در این رشته تحصیل کرده است از انجام برنامه‌ها و کارهای مرتبط دارای مهارت‌های لازم است. همچنین، نسبت به برنامه‌ها و کارهای خود خلاقیت و نوآوری دارد. رضایت کارفرمایان در این بخش مطلوب است.
۲. از فراغت‌یافته‌ی این رشته در قسمت پابندی به دستورهای ارزش‌های اسلامی، احساس مسئولیت اجتماعی - ملی بایسته و اخلاق حرفه‌ای و وجدان کاری کارفرمایان رضایت مطلوب دارند.
۳. از فارغ این رشته، کارفرمایان در قسمت توانایی رفع نیازمندی‌های سازمانی، تناسب میان زمان کار و میزان کار، رضایت کامل دارند و حتی قایل به این است که فارغ این رشته بیش‌تر از نیازهای نهاد آنها توانایی و لیاقت دارد.
۴. در قسمت آینده‌ی شغلی این رشته، تقاضای جامعه و بازار کار به فارغان این رشته نظر کارفرمایان مطلوب نیست البته که این مورد نیز مثل نظرسنجی‌های قبلی متأثر از شرایط و تحولات حاکم بر جامعه است.

راهکارها برای بالابردن پاسخ‌های مثبت و زدودن پاسخ‌های منفی در نظرخواهی کارفرمایان

۱. باید با آگاهی‌دهی عمومی از طریق سمینارهای معلوماتی، بستر درک نیازمندی جامعه را برای فارغان رشته حقوق بالابرد.
۲. با ارتقای مهارت‌های عملی محصلان توسط کلینیک حقوقی زمینه‌ی جذب فارغان در بازار کار فراهم گردد.

۱۲. منابع آموزشی؛ فیزیکی و مجازی

الف) منابع آموزشی

۱. دانشجویان این دیپارتمنت می توانند از کتابخانه عمومی دانشگاه از بخش کتاب های حقوق در مقطع لیسانس و فوق لیسانس در طول روز استفاده نمایند بر علاوه کتابخانه عمومی، دانشجویان ماستری می تواند از بخش کتابخانهی مخصوص دانشجویان ماستری نیز استفاده کند.
۲. در یک جمع بندی و بررسی می توان گفت که تعداد کتاب های مربوط به رشته حقوق در مقطع لیسانس و فوق لیسانس در سال ۱۴۰۳ نزدیک به ۴۵۲۰ جلد کتاب بوده است که بدین ترتیب سرانه کتاب به دانشجو، به ایزای هر یک نفر دانشجو ۴۳۸۸ جلد کتاب وجود دارد.

لیست کتاب های سال ۱۴۰۳						
شماره	دیپارتمنت	تعداد دانشجوی لیسانس	تعداد دانشجوی ماستری	تعداد دانشجوی لیسانس و ماستری	تعداد کتاب در دیپارتمنت ها	مجموع تعداد کتاب ها بر تعداد دانشجویان
	مجموع محصلان حقوق	۱۲	۵۷	۶۹	۴۵۲۰	۶۵.۵
	مجموع کتاب های فقه و حقوق	۴۵۲۰ جلد				
	مجموع دانشجویان	۲۵ دانشجو				
	مجموع تعداد کتاب ها بر تعداد دانشجویان	به هر دانشجو (۱۸۰.۸) جلد کتاب رسیده است.				

ب) منابع مجازی

۱. در کامپیوتر لب کتابخانه ای مجازی طبق تقسیم اوقات تعیین شده آماده خدمت رسانی به علاقه مندان می باشد. از حیث فضای عمومی نیز دارای ظرفیت مناسب برای دانشجویان می باشد.
۲. ظرفیت های استفاده آنلاین از سایت ها و کتابخانه های مجازی فراهم گردیده است به عنوان خریداری یوزر نورمگز (moorages) که بالغ بر صدهزار عنوان مقاله و کتاب را در دسترس دانشجویان حقوق قرار می دهد. مجموعه ی سافت از کتاب های حقوقی به صورت Pdf تهیه شده از طریق کامپیوتر لب کتابخانه در اختیار و دسترس دانشجویان قرار گرفته است.
۳. در سال های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، دو قرار داد دیگری نیز از سوی دانشگاه با مراکز علمی منعقد گردید که بستر دسترسی دانشجویان به منابع دیجیتالی را نسبت به سال های گذشته به مراتب افزایش داده است، انعقاد قرار با مرکز استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و منابع معلوماتی افغانستان (ACKU)، دانشجویان حقوق عمومی و بین الملل از طریق این دو مرکز می توانند به منابع مورد نیاز دسترسی داشته باشند.

ج) منابع فیزیکی

۱. دیپارتمنت حقوق در مقطع لیسانس و فوق لیسانس از لحاظ منابع فیزیکی به تناسب گروه های آموزشی خود دارای صنوف مناسب و مجهز به LCD می باشد؛

۲. دیپارتمنت حقوق در مقطع لیسانس و فوق لیسانس دارای فضای سبز و معیاری می باشد؛

۳. صنوف آمادگی برای دانشجویان که علاقه خواندن زبان انگلیسی را دارد؛

۴. کتابخانه به صورت قفسه اداره می شود دسترسی به منابع فیزیکی راحت می باشد؛

۵. جزوه های درسی اساتید در کتابخانه موجود می باشد.

شماره	صنف	چوکی	LCD	مقطع تحصیلی	ملاحظات
۱	۱۱۰	۳۰	۱	لیسانس حقوق	

۱۳. منابع بشری

دیپارتمنت حقوق در مقطع لیسانس و فوق لیسانس دارای ۱۰ کادر علمی دایمی و یک مدیر تدریسی و یک همکار اداری می‌باشد که به ارائه خدمات علمی و آموزشی این دیپارتمنت می‌پردازند. دانشگاه برای ارتقای ظرفیت علمی استادان کادر علمی دیپارتمنت فرصت‌های ادامه تحصیلی و تکمیل دوره دکتری را فراهم می‌سازد. چنانچه در جریان سه سال گذشته دو استاد کادر علمی موفق به اخذ مدرک دکتری خودشان شدند و دو نفر دیگر از اعضای کادر علمی مشغول تدوین تیزست دوره دکترای خود می‌باشند. دیپارتمنت با همکاری آمریت مورد برنامه‌های فوق لیسانس نشست‌های مشترک هم‌اندیشی و انتقال تجارب علمی را برگزار می‌کنند که می‌تواند در بهبود روش تدریس و کلاس-داری فعال نقش موثری داشته باشد. دیپارتمنت کارمند اداری خویش را به آمریت انکشاف مسلکی دانشگاه جهت شرکت در ورکشاپ‌ها و دوره‌های آموزشی ارتقای ظرفیت معرفی می‌کند.

از حیث رتبه علمی هر سه سال با در نظر داشت معیارهای علمی لازم استادان این دیپارتمنت یک رتبه نسبت به سه سال گذشته ارتقا نموده اند که همه در حال حاضر رتبه‌های پوهنمل، پوهندوی و پوهنوالی دارند، که آثار علمی شان در قالب مقاله و کتاب چاپ شده و در اختیار دانشجویان و علاقه‌مندان دانش قرار گرفته است.

اعضای کادر علمی دیپارتمنت حقوق

شماره	نام و تخلص	سویۀ تحصیلی	رشته تحصیلی	تجربۀ کاری	سمت در دیپارتمنت	سمت در دانشگاه
۱	قاسم علی صداقت	دکتر	حقوق عمومی	۱۵ سال	عضو دیپارتمنت	معاون تحقیقات و عضو هیأت علمی
۲	عبدالعلی محمدی	دکتر	حقوق عمومی	۱۵ سال	عضو دیپارتمنت	استاد و عضو هیأت علمی
۳	علی احمدی رضایی	دکتر	فقه و مبانی حقوق	۱۳ سال	عضو دیپارتمنت	استاد و عضو هیأت علمی
۴	سید یعقوب عارفی	دانشجوی دکتر	حقوق خصوصی	۱۳ سال	عضو دیپارتمنت	استاد و عضو هیأت علمی
۵	محمد عیسی فهمی	ماستری	فقه	۱۲ سال	عضو دیپارتمنت	استاد و عضو هیأت علمی
۶	عبدالکریم اسکندری	دکتر	حقوق جزا و جرم شناسی	۱۳ سال	عضو دیپارتمنت	معاون علمی و عضو هیأت علمی
۷	عبدالصیر نبی زاده	ماستری	حقوق جزا و جرم شناسی	۱۳ سال	عضو دیپارتمنت	رئیس دانشکده و عضو هیأت علمی
۸	خادم حسین حبیبی	دکتر	حقوق جزا و جرم شناسی	۱۳ سال	عضو دیپارتمنت	استاد و عضو هیأت علمی
۹	عزیزالله فصیحی	دانشجوی دکتر	حقوق جزا و جرم شناسی	۱۳ سال	عضو دیپارتمنت	استاد و عضو هیأت علمی

۱۰	محمد رحیم اصغری	دکتر	حقوق جزا و جرم شناسی	۱۳ سال	آمر دیپارتمنت	آمر دیپارتمنت و عضو هیأت علمی
----	--------------------	------	-------------------------	--------	---------------	----------------------------------

مدیر تدریسی و همکار اداری دیپارتمنت حقوق

شماره	نام و تخلص	سویۀ تحصیلی	رشته تحصیلی	تجریۀ کاری	سمت در دیپارتمنت	سمت در دانشگاه
۱	محمد عبداللهی	لیسانس	علوم سیاسی	۴ سال	مدیر تدریسی	مدیر تدریسی
۲	محمد مهدی براتی	ماستری	حقوق خصوصی	۱ سال	همکار اداری	همکار اداری

۱. بیش از ۷۰ درصد اعضای دیپارتمنت دارای مدرک دکتری است؛
۲. نصف اعضا دست کم هر یک سه کتاب درسی نوشته اند؛
۳. تجربه تدریس اعضای کادر علمی ۱۲ سال بیشتر است؛
۴. میانگین مقالات علمی استادان دست کم ۵ مقاله علمی است.

۱۴) جمع بندی هیأت مرورگر

- با توجه به ارزیابی صورت گرفته از مرور برنامه علمی، در مجموع وضعیت دیپارتمنت حقوق مناسب نیست، لذا برای نظم، استحکام و هماهنگی بیشتر، دیپارتمنت نیاز به اصلاحات زیر دارد:
- ۱- پلان عملیاتی (۱۴۰۴) براساس نواقص و یافته های گزارش تهیه شود؛
 - ۲- کلستر درسی براساس نیازسنجی فارغان، کارفرمایان، استادان و محصلان در حد مجاز مقرر وزارت بازنگری گردد؛
 - ۳- به دروس عملی محصلان (برگزاری محکمه تمثیلی و وکالت دفاع) توجه جدی صورت گیرد،
 - ۴- تدابیری جهت جذب محصلان با همفکری شورای علمی دانشکده اتخاذ گردد،
 ۵. جهت ارتقای ظرفیت محصلان و معرفی آنان به دوره کارآموزی طرح های ارایه گردد،
 ۶. زمینه های برای کارایی محصلان فراهم شود،

۱۴) جمع بندی هیأت مرورگر و خلاصه ای از اقدامات برای
دیپارتمنت بر اساس جدول زمانی

(۱۵) سفارش‌های هیأت مرورگر برای دانشگاه

وضعیت پذیرش محصلان نشان می‌دهد که زمینه برای توسعه فعالیت در این رشته مساعد نیست و لذا برای بهبود برنامه، موارد ذیل پیشنهاد می‌شود:

۱. ایجاد برنامه‌های فوق لیسانس مرتبط با رشته؛
۲. ارتباط گیری با وزارت خانه‌ها و موسسات علمی جهت معرفی دانشجو؛
۵. استفاده از نظریات استادان هیات علمی در تدوین لوایح و سیاست گذاری های کلان دانشگاه،
۶. حمایت از دانشجویان بی بضاعت از طریق تاسیس صندوق حمایتی،
۷. کم نمودن فیس تحصیلی.

(۱۶) پلان عملیاتی

پلان عملیاتی مرور دوره ای دیپارتمنت گرفته شده از نظر سنجی محصلان، فارغان، استادان و کارفرمایان است که رضایت شان در پاسخ‌های مثبت زیر ۵۰ درصد و در پاسخ‌های منفی بالای ۱۹ درصد بوده است.

شماره	فعالیت	مسئول اجرا	زمان اجرا	تاریخ تکمیل
۱	تهیه مکانیزم جذب محصلان با استفاده از توسعه روابط با نهادهای مرتبط	دیپارتمنت، دانشکده	۱۴۰۴/۰۴/۰۱	۱۴۰۴/۰۵/۱۵
۲	نظارت مستمر و ارزیابی موثر از کیفیت تدریس و ارایه خدمات اداری	دیپارتمنت	۱۴۰۴/۰۶/۰۱	۱۴۰۴/۰۸/۲۰
۳	پیشنهاد اصلاح، بازنگری و تعدیل نصاب درسی به وزارت تحصیلات عالی	دیپارتمنت و دانشکده	۱۴۰۴/۰۵/۲۰	۱۴۰۴/۰۵/۳۰
۴	ارتقای آزادی اکادمیک در چارچوب مقررات و اصول علمی- اخلاقی	دیپارتمنت	۱۴۰۴/۰۴/۰۱	۱۴۰۴/۰۷/۲۰
۵	رایزنی با ادارات ذی ربط برای استخدام فارغان	دیپارتمنت و دانشکده	۱۴۰۴/۰۴/۰۱	۱۴۰۴/۰۶/۳۰
۶	آگاهی دهی در سطح جامعه، برای استفاده از دانش آموختگان حقوق	دیپارتمنت	۱۴۰۴/۰۴/۰۱	۱۴۰۴/۰۹/۱۵
۷	بستر سازی لازم برای کارهای تحقیقی محصلان	دیپارتمنت	۱۴۰۴/۰۵/۰۱	۱۴۰۴/۰۹/۲۰
۸	دایر نمودن ورکشاپ‌های ارتقای مهارت‌های عملی و کابردی دانشجویان	کلینیک حقوقی و دیپارتمنت	۱۴۰۴/۰۵/۱۰	۱۴۰۴/۰۹/۰۵

تاریخ تأیید در دیپارتمنت	گزارش فوق در جلسه شماره () مورخ / ۱۴۰۴ شورای علمی دیپارتمنت حقوق به تصویب رسید.
تاریخ تأیید در دانشکده	گزارش فوق در جلسه شماره () مورخ / ۱۴۰۴ شورای علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی به تصویب رسید
تاریخ تأیید در کمیته‌ی تضمین کیفیت دانشگاه	گزارش فوق در جلسه شماره () مورخ / ۱۴۰۴ کمیته‌ی تضمین کیفیت دانشگاه به تصویب رسید
تاریخ تأیید در شورای علمی دانشگاه	گزارش فوق در جلسه شماره () مورخ / ۱۴۰۴ شورای علمی دانشگاه به تصویب رسید